

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. h. Expedice se nachází u města Pešti na masném trhu v 1. poschodí. Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za rádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 50 kr., celor. 3 zl. r. č. S poštou: půll. 1 zl. 70 kr., celor. 3 zl. 40 kr., rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr. celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odpovědný redaktor: Emanuel Meliš.

Ludevít Procházka

co skladatel českých písní a sborů.

(Pokračování.)

2. Věrná milá. (Slova od Picka.)

V celku musíme písni této bezvýminečnou chválu přirknouti, není jenom slovům přiměřená a zpěvná, ale jeví se v ní též národní duch a též co do deklamace prozrazuje více pilnosti, než při předešlých. Jedině nápadné jest zdvojení septimy v úvodu v 1. taktu a taktéž v 5. taktu zdvojení velké terce (zde citlivý tón) a septimy. Skončení na lehké době jest i zde urážlivé.

3. Půda vlastenecká. (Slova od Picka.)

Podobně můžeme se i o této skladbě vysloviti. Nápěv jest plyný a dojemný a jmenovitě místo „Půdu tu bych zbožně zhaněl“ atd. podal skladatel vřelým citem. Končící motiv na slova „v končinách i vzdálených“ jest příliš otřepaný a obyčejný. V 12. taktu str. 9. nedělá se protáhnutí jednotlivých slabik již za tou příčinou dobře, jelikož zde (v nápěvu) dominantní septima neohebně nahoru vedena jest, aniž by později rozvedena byla, a vlastně, vyplnění třetí čtvrti jest zde zbytečné, anto by čtvrtá pauza s rozdělením textu lépe souhlasila. Doprovázející quintsextakkord v 2. taktu na str. 9. zní prázdně a opraví se vada tato, když se mu chybící tercie ē připojí.

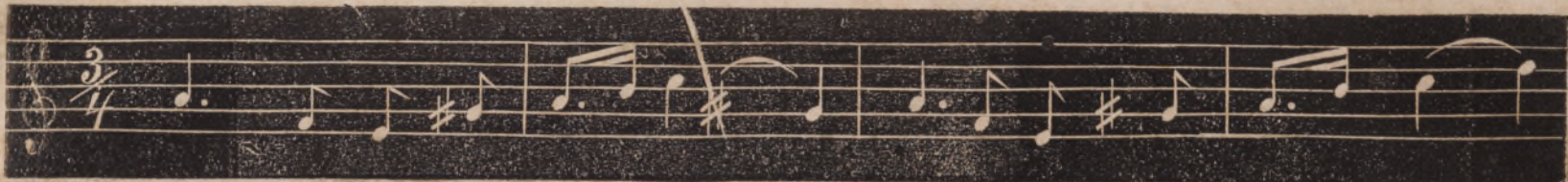
4. Zahučaly hory. (Slovenská.)

Zde učinil p. skladatel pokus, slovenskou národní báseň (Nárek nad mladostí. Kolár str. 69/1.) pod jiný nápěv uvéstí a nevíme, co jej k tomu pohnulo, anto na tato slova stávající nápěv, jak se víme pamatovati, v f-dur-tónině v tří- a čtyřčtvrtním taktu, velmi půvabný a krásný jest. Nápěv p. Procházkův *) v a-moll-tónině mohl by se jenom tenkrát

dobrym jmenovat, kdyby mu vesměs původnost nechyběla. Nacházíme zde upomínky dílem již na stávající slovenskou „Aj čo by boľa;“ dále připadá na slova „mladosť moja ak som ľa stráviľa“ známá melodická fráze z opery „Marie dcera pluku,“ a mělo-li by se ještě přísněji posuzovati, jest ukončení řečeného motivu ze žalární arie z „Trubadura“ vzato. V úvodu uchýlil se p. skladatel od panující tóniny (a-moll) již ve 4. taktu do as, vpadl na to proti všemu očekávání na e a považuje zde rozložený e-dur trojzvuk co 5tý úvodící stupeň. Tón as nechá se pravda enharmonicky co gis mysliti, jest zde však třetím taktem, který nám c-moll trojzvuk předvádí, vše pokaženo. Že podobné probíhání od sebe tak vzdálených tónin a obzvláště v úvodu, který nejenom ucho zpěváka ale i posluchače na panující tóninu připraviti má, nemístné a skorem divoké jest, rozumí se samo sebou. Mnohý bude snad v tomto neobyčejném chodu, jehožto harmonické spojení ani proslulý Vídeňský kontrapunktista Sechter, ba ani Liszt vysvětliti s to není, něco zvláštního a geniálního hledati, my v tom nenalezáme však žádnou hudbu, jest to neuspořádané v unisonu provedené postupování sobě odporujících a žádného grammatikálního spojení nemajících tónů. S průvodem nemůžeme v celku souhlasiti, poněvadž jest tu a tam příliš svobodně veden a jmenovitě v taktech 3tím, 5tém, 6tém, 8mém a 15tém na str. 12. nalezájí se velmi nezáživné průchodící tóny, taktéž nota dis v 15tém taktu na 13. str. ruší zde upotřebený a-moll souzvuk. Slova „hory“ a „lesy“ jsou špatně deklamována a stojíž zde k lepšímu důkazu následující úryv:

huje, zde však jenom 5 slok použito bylo, předpokládáme, že nápěv tento v celku národní není a jsou začáteční čtyry takty, potom osm taktů na 12. str. (na slova mladosť moja ak som ľa stráviľa), které co plagiat považujeme, rázu cizého. Též chromatické vedení nápěvu v 12. taktu na str. 12 (d c d dis), jakož i ta okolnost, že píseň prokomponovaná jest, zdá se nám býti patrným důkazem, že není v celku národní. Ostatně musíme dle nápisu tuto skladbu za p. Procházkovu míti, který doslovně takto zní: Čtvero písní pro jeden hlas s průvodem piana složil Lud. Procházka.

*) Není při této slovenské písni udáno, zdali též nápěv národní jest a zdali p. skladatel pouze píseň tuto uspořádal. Jelikož báseň tato v Kolárově sbírce 9 slok obsa-

Za — hu — ča — řy ho — ry za — hu — ča — řy le — sy

národní nápěv zní takto:

za — hu — ča — řy ho — ry, za — hu ča — řy le — sy

U porovnání těchto dvou začátků nechá se přednost národního nápěvu lehkou poznati a netřeba tedy o tom slov šířiti.

(Pokračování.)

Vévoda.

Fraška v 1 jednání od Alexandra Arna.

(Pokračování.)

13. výstup.

Kačenka. Předešlí.

Kačenka (ohromnou kytku v ruce, blíží se k cizinci)

Cizinec (spatříc Kačenku, jde ji též v ústrety). No, teď rozumím! Hádanka jest rozluštěna.

Foukal (poslouchá). Hádanka? — Snad by —

Cizinec. Dnes jsou Vaše narozeniny. — Nuže, já Vám přeju. (Štípně ji do tváře.)

Foukal. Štípl ji! — Číslo druhé, štípl ji, zapíšu to.

Hospodský. On ji štípl. — Válku, nedělejte si žádné naděje.

Kačenka (podá cizinci kytku, pro sebe). Ach, co mám teď mluvit.

Cizinec. Merci. — Děkuji pěkně. — Ale co mám s tím dělat? myslil bych —

Foukal (k cizinci). Račte přijmout blahosklonně tuto malou známku našich láskyplných duší.

Cizinec. Já tomu všemu nerozumím. (K Foukalovi) Komu pak to vše náleží?

Foukal. Oh! — Komuž pak jinému než Vám, pane Vévodo!

Cizinec. Mně?

(Opětné volání za scénou „Vivat,“ s čímž souhlasně všickni na jevišti zvolají.)

Foukal. Lid přeje si Vašnost vidět. Račte poskytnout mu tu vysokou milost! (vede cizince k oknu.) Pohleďte, ó to jest dojemné. — Tam ti tři ševcovští učedníci nemajíce čepic házejí několik párů bot do výšky. (pro sebe) Zde zaznamenám také sám sebe.

Cizinec (Utře si pot s čela a ohmatává brzy čelo, brzy puls na ruce). Teď se mi to zdá již být povážlivé. Mně — pravil jste, náleží tato sláva? mně?

Foukal (pokloní se). Ku kteréž se i já radostí opojen přidávám.

Cizinec (velmi opravdivě). Poslyšte — máte nějakého lékaře při ruce?

Foukal (radostně). Dva celé lékaře. — Jestliže ale snad si přejete dát se oholit — stojím Vašnostem k službám.

Cizinec. Nikoliv, ale opatřte mi honem nějakého lékaře. Buď já — nebo (ukazuje na všechny) tito ho potřebují.

Foukal. Jak to? — Ah! ráčíte žertovat. (pro sebe) Teď je ten nejpríhodnější okamžik, mé štěstí založit (hlasitě). Chudý český literát bere si smělost a žádá snažně o Vašnostinu protekci — ohledně svých dítek Musy — s nejpokornější dedikací u Vaší Milosti vyprositi. — Stojím na práhu vši blaženosti (podává mu papíry). Přijměte, a vrhněte mne v náruč rozkoše.

Cizinec. Já pozbývám rozumu.

Foukal. Poroučíte, abych přečetl tu dedikaci? — Vyplním co nejpokorněji službu tuto. Jsou to hádanky, šarády, homonymy atd. Za nejzdařenější pokládám: „Panna, koně a páva.“ Tyto tvoří zároveň motto této dedikace (odkašle si). Ticho (čte):

Kůň a páv i panna nejvradnější
jsou před zvířata jen nejkrásnější,
však znám ještě jedno — nemyslíte?

Nuže, vy se jistě podívíte!

panna, kůň a páv — vše dohromady jest
vévoda náš — věřte na mou čest.

Každou pannu ozdobuje dost
srdce čisté aneb jiná cnost

já však skládám s koňskou bujarostí
s páví zpupnou horoucností

vévodo náš, k vzácné noze Tvé
jaré dítky čisté Musy své.

Nuže račiž přijmout bez oraci
hádanek i šarád mojih dedikací.

Těžkou hádankou je svět i každý jeho bod,
bude-li ti ale knížka tato vhod,

potom jistě najdeš v prsou mých
pramen rozkoší a slastí libezných.

Blaze Tobě, vévodo náš nejvzácnější,
Nech ať žije zvíře nejkrásnější!

Všickni (zvolají nadšeně). Ať žije!

Cizinec. To jest nepochopitelné (klesne na sesli a hledí u vytržení na všechny).

Foukal. Prosim, jen račte číst. Rozluštění stojí na druhé straně (podá mu papíry do ruky).

Válek (pro sebe). Teď přijde řada na mne (hlasitě).
Pane vévodo.

Cizinec. Co si přejete?

Válek (koktavě). Mé čalouny — jsou malebné čalouny — a Vaše Milost račte tyto milostivě — mé čalouny — které jsem sám —

Cizinec (vyskočí zlostně) maloval. *Ventre saint gris!*
Teď toho mám dost!

Hospodský (šeptem k Válkovi). Vy jste osel. Vy pokazíte všecko. Vy jej dráždíte svou hloupostí (odstrčí Válka na stranu). Odpusťte mu, pane vévodo, on má být mým zetěm a nyní neví, co dělá.

Cizinec. Dost. Již je nejvyšší čas, bych z toho blázince odešel (běží do světnice Foukalovy, hodí okolo jda, hádanky a šarády Foukalovi k nohám, uchopí zvonek a zvoní, co může).

Foukal. Mé hádanky, mé šarády, Válku, já tě uškrtím.

Hospodský. A já jej potom zabiju (běží za cizincem).

Všichni přítomní v hostinci padnou na Válka, který hledí se jim vykroutit, tahají ho z jedné strany na druhou).

(Pokračování.)

Z Londýna.

(Dop. původní.)

(Rakouské hudební stroje dechové na výstavě Londýnské, české pak zvlášť.)

V.

Zatočme nyní drobet v pravo a jsme v oddělení rakouském, proběhnem pak jeden dvůr se sklem a jinými věcmi naplněný a stojíme u cíle, spatřivše na první okamžik firmu z ořechového dřeva s prolámanými a pozlacenými okolky, v ruské, českoanglické a německé řeči zlatým písmem psanou, p. V. F. Červeného v Hradci Králové, pod kterou visí žesťové stroje od nejvyššího pistonu až do největšího kontrabassu z bílé mědě a mosazu 32 kusů v celku.

Podlé této firmy z levé strany rozprostřeny jsou na zdi a postaveny na stole stroje české p. Bohlanda z Kraslice, po pravé straně opět na zdi na stole stroje p. Bocka z Vídně, dále pak p. Stöhra z Prahy, p. Srpka a p. Maindla z Vídně, Janoše Riedla z Břetislavi (Prešpurka). Mimo tyto jako by v cestě umístěna skříň p. Stowasserova z Vídně, s připevněnou firmou nad skříni a podlé této s každé strany buben, což by v skutku dobrý souměr činilo.

Kdyby tato skříň u prostřed zdě na místě p. Červeného, tohoto pak stroje na p. Stowasserovém místě postaveny byly, získaly by tím všichni, nejvíce pak p. Stöhr, Riedl, Maindl, Srpek, an tímto posavadním postavením jaksi zastrčeny jsou, které však v poslednější době lepší souměr a vzhled jmenovaných 4 firem zvlášť urovnány byly.

Se skříni p. Stowassera hraničí ve 2 pouzdrech stroje dřevěné p. Zieglera z Vídně a p. Lausmanna z Lince.

Lze-li litovati, že p. Lausmann více strojů nezaslal a tak svoji snahu v jeho výtečné práci ba i jak mnozí praví vzdor nadobyčejně dobrému a výdatnému tónu čistým ladě-

ním o medaili připravil, tím více nám litovati třeba, že pp. Ludvík a Martinka z Prahy své dokonalé stroje dřevěné nezaslali do výstavy, mohouce tímto dokázat, že netřeba se jim báti konkurence a že Čechové i v tomto odvětví co do kvality v nijakém pádu pozadu nejsou. Kvantita však nám schází, neb obchod v dřevěných strojích v Praze od 25 let klesá, a zavřou-li se nástrojári naši jako posud v male dílny své, nedajíce o sobě ani na nejhlavnějším zápasisti všech národů o svém žití důkaz, by také jméno své ve světě oznámili, pak musí při vši dokonalosti a vytrvalosti průmysl ten zahynout.

Tím více však jest se diviti, že Kraslice a její okolí s ohromnou silou výrobků těchto, nepodala nižádných důkazů své moci, ačkoli tam zhotovování hudebních strojů dechových ze dřeva silně květe a mnohé dobré věci do rukou nám přišly.

Ostane-li zde i tato krajina pozadu, neodváživši se ani tolik co ze sousedního Saska pp. bratří Schusterové z Neukirchenu, kteří samé trhové stroje zaslali, pak ať složí zbraně, zahodí takřka jediný průmysl Rudohorský a chopí se hole žebrácké. Vzhůru tehdy, nástrojári, kterých se to týká, připravujte sil svých k budoucímu boji snad v Paříži.

Že Ziegler statečně a mnohem líp než v Paříži r. 1855 se držel, podávají důkazy jeho vystavené stroje. Zde však mohli p. Uhlmann, Stehle a j. vystoupiti, a to tím spíše, povážíme-li, že výlohy u těchto strojů mnohem menší býti musí, než u žesťových. Pp. Srpek a Maindl na ponejprv by dosti dobře byli vystavili a sice prvnější 6, tento 7 kusů strojů, dobře vyvedených, nemají-li však tolik vědomostí jak třeba k vůli obchodu, elegantně vystavit, ať se poučí dříve od jiných aneb nelenují obětovat na cestu a podívat se sami do výstavy pokud možno.

Takové stolce neprakticky zřízené, jako má p. Srpek, stroje při každém šoupnutí navštěvovatele padaly a se potloukly, neb jako p. Maindlův pouhou sprostou barvou natřené se nikdy nehodí k čistě lesklým strojům, a vzhled jejich vždy utrpěti musí. V tomtéž způsobu zaslal stolec p. Bohland, jen že praktičtější, p. Riedl, Bock a Stöhr raději všech příprav k vystavení potřebných ponechali komisi, která při nejlepší vůli sotva tolik lidu má a míti může, by každému jednotlivému odvětví dle potřeby vyhověla.

Jestli vystavil Riedl dle vzhledu dobré nástroje a jeho agent obzvlášť čisté ladění vychvaloval, tím více se přičinil p. Maindl v cirkuláři svém, by jeho nový druh mašin uznání došel, což dle zdání se nestane, an mašiny ty velkou část ohybků všelikých míti musí, kotlíky jejich příliš velké a tím tehdy co s jedné strany napraveno, druhou jim uškozeno jest. I litovati musíme, že svých mašin dle staršího způsobu do strojů na výstavu nepodal, kterými by byl jistě prorazil.

Pan Bock se držel statečně a zaslal přes 30 k. strojů malých i velkých všelijaké stavby, na těchto pak velké množství rytin, stroje okrašlujících, v tentýž způsob jak p. Srpek, znalec však nehledí na rytiny, nýbrž na ouhledné stroje a dovoleno-li mu, na zvuk a ladění. V tomto pádu se zdá, že v skutku skoro Stowasser nejvíce učinil; jeho stroje jsou dle možnosti úplně jednoduché, kompaktní práce, a velmi slušně vyvedené; povážíme-li dále, že jich měl v skříni přede

vším prachem a ohmatováním chráněné, uznáme, že byly více méně přístupné, eleganci však mnoho se tím přispělo. P. Stöhr, as nejstarší firma v Praze, která byla již na vrcholu slávy před 20 roky, nepojal výstavu s té strany jak třeba bylo, a s lítostí jsme poznali, že méně důkladných strojů zaslal, než jinak všeobecně vyrábí, čímž jeho 3 stroje velice utrpěly, odsouzeny jsouce ustoupit mladé firmě Bohland z Kraslice, která velmi čile si počíná, vystavivši přes 30 kusů strojů dle stavby rakouské i francouzské s mašinami rozličného druhu, nezapomenuvši ani na poštovku v holi umístěnou, s 2 mašinkami, v celku dosti dobré práce, okázavši tímto cestu nástrojářům dřevěných strojů v Kraslici. Nejvíce však nám litovati, že nevystavili pp. Rott, Bauer a Šámal z Prahy, by tak řádný zřetel na Čechy vzat býti musel, tím více podivu hodné jest, že firma Ullmann ve Vídni v zarytosti své trvá, ignorujíc výstavu napořád jako by buď nižádné příčiny zavdati nechtěla, by soudný svět výrobky její posoudil a z nich se poučil, aneb dokonce, o čemž pochybuje, se vystaviti bála.

Mnohý snad řekne, když nemožno snad docílit vyznamenání, že škoda peněz jest na výlohy s výstavou spojené, tomu však voláme vstříc: Pomalu s tou flintou, vždyť zbývá ještě obchod, známost atd., což toto za nic nestojí? Dejme tomu, že by to v skutku což dosti možno obchodu nepomohlo, nezbyvá tu ještě čest matičky své, netřeba něco obětovat ku cti a slávě své? Ujistit můžem každého zdárného Čecha, že jen na základě takých citů může docílit výsledku, že se zásadou, která se na národnosti zakládá, ať již toho neb onoho národa nevyhnutelnou pákou zdařilého průmyslu cíle ustanoveného dojíti musí.

Zpomeň sobě každý při budoucích výstavách na vyřčení Jana Lucemburského u Cressy, kdy pravil: „*To bohdá nikdy nebude, aby král český z boje utikal*“ a chopivše se hesla tohoto, neodstupujte z bojů výstav světových, nýbrž rcete jak Žižka v bitvách svých říkal: *Ku předu, Čechové*, a jako jeho bitva rozhodna byla, i vaše tak budiž na poli průmyslu českého, byste sobě i vlasti a tím celému státu získali cti před obličejem všech národů.

P. Červený mi jednou pravil, když na požádání mnohých své stroje zhotovené dle jeho vlastního systému odůvodňoval a dokazoval, jakých výsledků dochází vynálezy a zlepšení jeho zvláště pak zvukoroh, korny, pozouny, tritonikon a j., že se staral pouze o to, aby dokázal, jak Čechové mohou, když chtějí závoditi s každým národem, a že pouze proto vystavil, by závoditi mohl s posud nejvyšším významným Saxem v Paříži ku cti své vlasti české a průmyslu pak vůbec. A v skutku Červený musel tentokrát vyhrát, vynálezy a zlepšení jeho nejnovější nemohl tenkrát Sax ani se svou ohromnou troubou předčít, an nejen znalci, ale i jury (porota), jak mi právě praveno přičiněním toto uznala. Osud však, jak jsme již pravili, nepřál nám Čechům, a opět odstrčil nás od již již dosáhnutého cíle nejvyššího tím, že dána medaille pouze jednoho druhu, a to speciálně či jak již praveno, bez ohledu na světovou výstavu každé zemi zvláště.

S Bohem, v Paříži na shledanou.

Poznámání redakce. Že dopisovatel náš spravedlivě posuzoval stroje hudební, zvláště pak české, vysvítá z

článku p. Dra. E. Hanslika, nejvýtečnějšího znalce v kritice hudební, který od rakouské vlády do Londýna vyslán byl k výstavě a o hudebních strojích našeho Červeného dí takto: Ze všech hudebních nástrojů žesťových na výstavě Londýnské vystavených zaujímají nástroje p. Červeného z Králové Hradce první místo. Tento intelligentní a neunaveně činný továrník, který nejenom velikou část rakouských a německých vojsk, ale i španělské a ruské vojenské hudební kapelly nástroji svými zaopatřuje, vymyslel mnoho přiměřených oprav na bombardonech, křidelnicích atd., jež výtečně provedl. Porovnání nástrojů jeho s nejlepšími francouzskými a anglickými vypadlo ve prospěch Červeného, který sobě mimo to velikých zásluh o porotu získal tím, že před ní troubil na plechové nástroje skoro všech vystavovatelů se skutečně klasickou nestranností. A že i tento článek pravdivý, odvoláváme se opět na prvního komissara rakouské oddělení v Londýnské výstavě řídící, pana rytíře ze Švarců, c. k. odborního radu, a p. prof. Paura v Londýně, porotce 16. třídy, který pod „Zasláno“ v Presse od 16. července, čís. 194, toto vyřknutí p. Dra. Hanslika úplně potvrzuje.

O p r a v y.

- V I. dopisu má stát v řádku 19. od konce „na stupeň nejvyšší.“
 V III. „ „ „ „ „ 31. od začátku „stejně výšky i hloubky.“
 V III. „ „ „ „ „ 48. místo trubičky = stříbrné hubičky ku klarinetům.
 V IV. „ „ „ „ „ 13. a 14. má stát „a tak zisku, zábavy a obdivování konec učiněn byl.“

Z Petrohradu.

(Dop. pův.)

(Rodina Ráčkova. — Koncerty nepovolaných hudebníků. — Rozličné šmejdy při koncertech.

(Dokončení.)

Kromě mnohých zajímavých koncertů k dobročinným účelům, na kterých se zdejší i cizí umělci ochotně účastňují, hrají zde koncerty rozličných solistů, kapelníků, zpěváků, divadelních dekoratérů, mašinstů atd. velikou roli.

Každý, kdo trochu hrát neb zpívat umí, dává koncert; tím způsobem nahromadí se neočekávaně takový počet koncertů v smíšenině mnohobarevné a tak hustě, jako hvězd na nebi.

Mnoho koncertů psáno na nějaké jednotlivé jméno, které se však na programu ani neobjeví; jen když se pět rublů vytěžiti dá, tedy s chutí do toho. Sedí-li v sále 10—15 osob, přece se neodstraší uspořadatel, by nedával druhý rok opět něco podobného, a pojmenoval-li tuto bídu v loňské saisoně soirée, dává letos již koncert.

Že by se kde jinde tato koncertní vzteklost najíti dala, nelze se nadíti, tak jako nikde nenaskytují se takové pramírné síly s tou samou sebevědomostí. V této zmatenině třpytí se tím jasněji část koncertů výtečných a dobrých umělců, tak na př. pianistů: *Rubinsteina Antona* a bratra, *Koutského*, houslistů *Wieniawského* a hosta *Beckera*, celistů,

výtečného *Davidova* z Lipska; flélisty *Czardyho* i mnoho jiných. Ani *Dreyschock* ani *Laub* nezavítali v letošní saisoně do Petrohradu, a není známo, proč zvláště *Dreyschock* sem nepřibyl, jelikož se před saisonou tvrdilo o přijmutí místa u divadelní školy. Předce dostalo se nám Čechům příležitost, slyšeti v jednom koncertu a mimo to v několika večerních zábavách naši skvěle nadanou rodinu *Ráčkovu*, která při své poslední cestě po Rusi zápasila bohužel s mnohými nehodami a nemocemi. Následkem toho přijela rodina teprv po ukončené saisoně, což však jí neodstrašilo, uspořádat v menším sále koncert, při kterém naši krajané *Ratkovský*, *Seifert* a *Černý* spoluúčinkovali. Před 2 roky ztratila rodina svého nejnadanějšího člena, 12letého *Bedřicha* následkem zdejší ostré a sychravé povětrnosti.

Tato bolestná ztráta měla již tenkrát poučit a odvrátit otcovu mysl od nové cesty po Rusku, a lze nyní doufat, že se postará raději o další studie, by jejich vlohy tím ustavičným koncertováním nebyly ještě více ve vyvinování zadržovány a udušeny.

Radost hledět na 4letého hošíka, který v tak útlém stáří již velmi statně na houslích sobě počíná, a od něhož otec náhradu za zesnulého *Bedřicha* očekává. Značný talent projevuje též 7letá dcera, která se již ve veřejnosti pokusila. Na podzim hodlá rodina navrátit se nazpět do své vlasti.

Jedno přes druhé, neb veskrz, naskrze vypadají koncerty již svrchu uvedených kapelníků (vyjma operních), ředitelů, sbormistrů, malířů, mašínistů a rozličných jiných členů divadelních, kteří berou ke všem možným prostředkům účiště, aby docílili hojné návštěvy. Program takových obsahuje hlavně živé obrazy, ta jediná příčina, která pudí jistou část obecnstva do divadla. Jest velmi patrné, že hudební část bez rozdílu utrpí porážku, jelikož tuto považuje obecnstvo za mezihry a ne za hlavní část koncertu. Mnoho-li nástrojů zde zastoupených, jest těžko udati a ještě tíže pojmenovati. Zpěvy pro sopran, alt, tenor, baryton i hluboký bass, pak housle, cello, klavír, fletna, oboa, klarinett, fagott, trombon, harfa i citera a jakási tažná harmonika (pokřtěná *Concertino*), vše najdeš zde zastoupeno a jestě rozličnou deklamací okořeněno. Větší část nástrojů vystoupí dvakráte, a program čítá alespoň 25 čísel. Byl jsem sám přítomen jednomu podobnému koncertu, v kterém jedna oblíbená ruská zpěvačka 14 kusů přednášela. Mnohý z těchto uspořadatelů sedí pohodlně ve křesle a dívá se na jeviště, kde mnohému chudáku pot s čela se leje, přitom nezapomíná počítat prázdné lóže a sedadla, by mohl okamžitě uhodnout svůj snadno dobytý výdělek.

Tak vypadají podobné koncerty na začátku saisony; čím blíže se ku konci chýlí, tím tučnější jest program. Koncert bez 35ti i 40ti čísel neměl by v sobě tolik síly, přilákat množství obecnstva. Jest zde jistý počet obecnstva, který nad míru miluje tuto pomatenou různobarvitost, a pozorovateli neujde u tohoto druhu obecnstva přesvědčení o jeho nenesitelné dychtivosti, která se podobá číhání na oblíbenou kořisť. Dá se těžko předzvídat při tak rozsáhlé náruživosti koncertistů a obecnstva, kdy se vkus těchto zmatenců polepší.

Mnoho hudebníků, jmenovitě někteří údové zdejších or-

kestrů dávají každý rok koncerty, aniž by mohli sami spoluúčinkovat; takoví vyznají se za to v odbývání lístků směle dotíravým způsobem. Jak se podobné koncerty odbývají, sloužíž následující příklad. Jeden z těch nepovolaných sehnal kromě starého a vyzpívaného choristy několik zde kočujících Tyroláků. Když se to doneslo druhým zdatným solistům, odřekli tito určitě své spoluúčinkování, a nevzali své slovo nazpět, pokud nebyla vytištěná a rozdaná jiná cedule bez těch helekánů.

Jaký charakter lstivosti najde se u některých zdejších hudebníků jiným nepřejících, ukáže případ tento. Jistý dobrý umělec seznámiv se zde vyučováním a hraním v mnoha domech, předsevzal sobě uspořádat první koncert. Pčiniv se o zajímavý program, požádal několik orkestrálních údů, by za určený honorár spoluúčinkovali. To dozvěděv se nějaký laskavý spolublízní, nabídl svým spoluúďům o něco chmelu více, a ortel zněl, že žádný nepřijde k produkci a neprozradí smlouvu. Koncertista ale, dozvěděv se předposlední den o této nectné úmluvě, odřekl koncert, vrátil peníze za rozprodané lístky nazpět a udržel takto svoji známost a čest. I ve vyšší třídě hudebníků, zvláště u některých učitelů a solistů provozuje se toto bídné řemeslo, na které však (hudební stránky se týkajíc), má právo příslovi: Mnoho křiku, málo vlny.

Nemožné a marné bylo by předsevzetí, sčítat všechny koncerty k jedné saisoně náležející, poněvadž se zde oznámení na veřejné místnosti všeti nesmějí, a proto také koncertista přinucen bývá, pozvání sám obstarati anebo někoho k tomu splnomocniti. Každý den 4 až 6 koncertů nebývá nic neobyčejného, a komu se líbí, může volit dle svého vlastního vkusu.

Podrobněji rozebírat koncerty zdařilé a uvádět i nezdařilé, bylo by pro čtenáře zdlouhavé, a protož jest zbytečné děle o tom slov šířiti, v kterých nikdo nehledej kritiku, nýbrž jen zdání nestranného pozorovatele o zdejších koncertních poměrech vůbec. Ж.

Tamburini.

Výjev ze života.

Věhlasný pěvec *Antonio Tamburini* byl r. 1822 v Pa-lermě engažován, kdež obecnstvo operu s bubny, troubami, lopatami, pekáči a s jinými hudebními i nehudebními, zvláště ale bouřícími nástroji ku konci masopustu navštěvovalo.

Za jednoho tak hlučného večera měl *Tamburini*, jenž se miláčkem *Palermi* stal, zpívali v *Mercadanteově* opeře „*Elisa e Claudio*.“ Obecnstvo přijalo jej s výbuchem masopustního svého dělostřelectva a vida *Tamburini*, že mu je nemožno na obyčejný způsob proniknouti, ustanovil se na tom, že partii svou fistulí provede a počal k největší radosti a zábavě obecnstva svůj přednos, jako kdyby měl sopran kleštěnce.

Obecnstvo udiveno odložilo své nástroje, aby slyšelo nové a neočekávané tóny svého barytonisty.

Tamburinův falset byl podivuhodné čistoty a užívaje ho

osvědčil tu samou obratnost, jako kdyby zpíval svým obyčejným přirozeným hlasem. Palermitané zajímali se nesmírně pro tento nový zjev jeho zpěvného umění a těšili se z ochotnosti a obratnosti Tamburiniho.

Avšak uhohá primadonna nemohla se v tento žert vžít, ba naopak myslela si, že tyto bouřlivé výbuchy, jimiž při každém objevení se obšypána byla, k tomu určeny jsou, by ji znectily. Z té příčiny zdráhala se ještě dlouho před koncem opery svou partii dozpívat.

Ředitel byl v největších rozpacích, neboť věděl, že by obecenstvo tento večer žádných okolů nedělalo a mu v divadle, pakli by opera rádně se neukončila, všechno na koušky rozbilo.

Tu vrhl se Tamburini do pokoje primadonny; signora Liparini však byla se již odstranila, ale zanechala tam šat Elisy. Důvtipný barytonista odhodí svůj kabát, vezme na sebe kostum Elisy, dá si její klobouk na svou paruku a objeví se tak na jevišti jsa odhodlán, partii ubohé, uprchlé Lipariniové dozpívat.

Obecenstvo tleskalo této nejpodivnější ze všech Elis hlučně, ano bouřlivě a potlesk nepřestával, když se zpozorovalo, že šat Elise toliko pod kolena sahá, rukávy až k loktu jdou a že ruce a nohy její takové velikosti jsou, že žádná ještě primadonna takových neměla.

Orkestr hrál už po desáté ritornell ku kavatině Elisy, avšak obecenstvo nechtělo se utišiti. Tu konečně Tamburini učiniv poklonu a položiv ruku na srdce, počal zpívat kavatinu s takovým znamenitým výrazem, že svou předkyni úplně porazil. Dokavad Elisa pouze arie zpívat měla, dělalo se vše dobře, anto Tamburini svůj sopran Elise, svůj baryton hraběti ponechat mohl. Když se ale duetto mezi Elisou a hrabětem blížilo, očekávali posluchači, kteří nyní na své bubny, kolle, vařečky atd. zcela zapomnělo, jak to as nyní Tamburini učiní, by najednou bass a sopran zpívat mohl.

Umělci však nedělalo to žádných těžkostí. Provedl obě partie, anto bass soprano a tento bassu s nejdokonalejší precísi odpovídal a aby představení úplně vyhověl, měnil své místo buď v levo buď v pravo.

Tento nápad byl korunou všeho. Obecenstvo poslouchalo operu u největším vytržení až do poslední noty a teprv, když opona spadla, byl Tamburini nesčíslněkrát vyvolán.

Avšak to nebylo všecko. Obecenstvo ho žádalo, aby též v balletu vystoupil. Tamburini to učinil a dobyl si v tanci Pas de quatre s Taglioniovou a Rinaldiniovou nových vavřínů.

Jeho postava, jeho držení těla, jeho pohyby, zkrátka, celý jeho zjev na jevišti, jak v životě vytvořily z něho vzor pro všechny dramatické pěvce. Byl jeden z nejkrásnějších mužů, kteří kdy na jevištích vidáni byli. —1.—

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Borové. (Slavnost Havlíčkova.) Dne 19. srpna bude se zde v rodišti nezapomenutelného žurnalisty národního odbývati slavnost odhalení památní desky Havlíčkovy. Program k slavnosti této je následující. 1. Slavnost veškerá odbývá se v Borové, co kolébce oslaveného Karla Havlíčka, a započne záhy z jitra hudbou na náměstí a střelbou z moždířů. 2. Hosté a spolky zpěvácké shromáždí se v místnostech pánů V. Veselého, Josefa Řičana a Fr. Tonara, kdežto výborem borovským uvítání budou. 3. Po uvítání k 10. hod. hodině uspořádá se na náměstí průvod do chrámu následovně: Hudební sbor, cechové s prápory, spolky zpěvácké, výbor slavnostní, zastupitelstva a deputace měst a obcí, pak četnější hosté a ostatní shromáždění. 4. Slavné rekviem v místním chrámu Páně. Provozovati se bude staročeské rekviem od Hollana, upravené L. Zvonařem. 5. Po rekviem odebere se průvod v pořádku dříve ustanoveném z chrámu na místo slavnostní. 6. Úvodní báseň slavnostní od J. Jahna, přednese Jos. Barák. 7. Staročeský chorál sv. vácslavský. 8. Řeč slavnostní od Karla Sladkovského. 9. Odhalení pamětní desky. 10. Sbor k slavnosti zvláště složený od L. Zvonaře. 11. Pod odbyté slavnosti vrátí se veškerý průvod na náměstí, kde se ro-

zejde. 12. Společná hostina za příznivého počasí pod stany, jinak v místnostech pp. V. Veselého, J. Řičana a Fr. Tonara. 13. Po hostině rárodní beseda pod širým nebem, při níž spojené spolky zpěvácké provozovati budou následující sbory: a) „Probuzení naše“, od L. Procházky. b) „Staročeská“ (Na vlast) od J. N. Škroupa. c) „Vzájemná od L. Zvonaře. d) „Na Prahu“ od Veita. e) „Moravská kadryla“ od Hellera. f) „Pochod“ od K. Bendla. g) „Těšme se blahou nadějí,“ pro sbor od Hellera. Provedení veškerých skladeb hudebních říditi budou pánové Heller, Lukes a Zvonař. 14. Po besedě společný průvod k domu Havlíčkovu, kdežto na rozloučenou se zazpívá „Kde domov můj?“ čímž slavnost se skončí. 15. Na památku slavnosti této bude lze dostati: a) Peníz slavnostní, ražený dle desky pamětní p. Seidnem v Praze. b) Brošurku slavnostní, sestavenou od J. Nerudy a ozdobenou vyobrazením rodinného domu a podobiznou oslavence. 16. V knihu pamětní, k účeli tomu založenou, zapíšu se veškerí hosté slavnosti přítomní.

Z Kolče, 27. července. Přiblížil se čas, ve kterém se na venkově besedy odbývají. Pamětlivi jsouce loňské zdarilé zábavy, o níž se také v těchto listech dočísti lze, těšili jsme se, jakmile se nám do rukou dostalo pozvání, oznamující dobročinný účel, že se totiž čistý výnos be-

sedy v Kolči obrátí ku zvelebení místních varhan. Těšili jsme se, že uslyšíme pp. Lůžka, Větrníka a Vítovského, jenž odbyvše Ioni pražské konservatorium, meškali do nedávna v Rotterdamu a chystají se zase do Švédska. Těšili jsme se dále na sbory, jež slíbili přednesti někteří údové zpěv. spolku „Dalibor“ v Slaném, a konečně na deklamace a ouvertury našimi silami přednešené. Bylo 6 hod., když zazněla ouvertura „La Violette“ od Caraffy, provedena od orchestru na vesnici znamenitým ze samých ochotníků záležejícím pod řízením místního mladšího učitele p. Jos. Gruncla. Tím byl začátek učiněn. „Na Prahu“, sbor od Veita. „Píseň Šumavanů“ od Jirgesa. „Kalina,“ od Vašáka a „Směs z českých národních písní“ byly správně přednešeny řízením p. H. Jandy a hojným potleskem obecenstva odměněny. Národními písněmi se velmi zavděčil p. Dom. Šťastný, úd slánského „Dalibora“, tak že potlesku konce nebylo, dokud znova nevystoupil a nezpíval. P. A. Lůžek přednesl 3. koncert pro housle od Frd. Davida, p. V. Větrník na oboj „Adagio“ a „Rondo“ od Stolze. Oba došli pochvaly a uznání. Pro onemocnění p. Vítovského nebylo nám lze slyšeti variace pro lesní roh, jichž litujeme, více pak trpícího jinocha, jemuž přejeme, aby mu předešlé zdraví úplně bylo navráceno. Sl. Karol. Heřmanova bavila nás čtením humoristickým „Zelí a mužští“ a sl. Her-

mina Heřmannova deklamací „Divčí sněm“, již velmi zdařile přednesla. P. Václ. Brtník byl nevyčerpatelný, neboť nám po deklamaci „Žena“ na hojný potlesk vždy jiné a jiné deklamoval. Ku konci jsme slyšeli ouverturu „Skalní mlýn“ od Reisziga. Doufáme, že přijme vlídně p. Brtník radu naši a zanechá polohlasité deklamování, jež by i té nejkrásnější deklamaci na ujmu bylo. Ostatně jsme byli se vším spokojeni, vyjma onu slabou návštěvu a nepřiměřenou místnost. Pak následovala zábava taneční. Dovídáme se z bezpečného pramene, že i letos o prázdninách bude opět v Zlonicích uspořádána beseda. V Slaném prý se bude brzy svítit nový skvostný praporek zpěv. spolku. Solený.

Z Oustí nad Orlicí. (Akademie.)
V nově upraveném a rozšířeném sále pana Sponara, při spoluúčinkování slovítného národního pěvce pana J. Lukese a pana Přerhafa odbývají se bude dne 10. srpna hudební, deklamatorní a zpěvácká akademie. Program je tento: Overtura „Taboryta“ od Al. Hniličky. Sbor „Šumí Labe“ od Zvonaře. Deklamace, přednese p. Přerhof. „Růžinky stesk“, solo tenorové doprovázením sboru. „Utonulá“, sbor od Křížkovského. Deklamace, přednese p. Přerhof. „Naše“, píseň s průvodem piana od Lud. Procházký, přednese p. Lukes. „Cikáni“, sbor od Fr. Vogla. Deklamace, přednese p. Přerhof. Národní píseň, zpívá p. Lukes. „Pochod“, sbor od Bendla.

Kronika zpěv. spolků.

Zpěv. spolek v Lomnici přijal jméno „Bořivoj.“ Pozůstává z 44 výkonných údů a uspořádá dne 15. t. m. první veřejnou zábavu v divadelních místnostech lomnických. — Zpěv. spolek Hořovický, který čítá již 50 členů, uspořádal dne 3. t. m. výlet na hrad Valdek, při kterémž příležitosti sebráno od valného obecnstva, které se na výletu účastnilo, 28 zl. 58 kr. ve prospěch raněných Černohorců. — Zpěv. spolek v Selčanech „Záboj“ bude odbývat svěcení praporu dne 15., 16. a 17. srpna. Program slavnosti jest následující: Dne 15. ve 4 hodiny odpoledne slavné svěcení praporu na náměstí; večer ve 8 hodin v divadle ochotnickém „Paní Marjánka, matka pluku.“ Dne 16. výlet na Roudný ve 3 hodiny odpoledne s hudební kapelou. Dne 17. v poledne společný oběd v hostinci. Večer veliká hudební, deklamatorní a taneční beseda. — Bučovský zpěv. spolek na Moravě „Hvězda“ ustanovil se na tom že v neděli 9. t. m. učiní výlet do Nových Hvězdic a tam v místnostech zámeckých uspořádá hodlá malou besedu. — V Přibyslavi sestavuje se přičiněním tamnějšího purkmistra p. Čeply zpěv. spolek. — Zpěv. spolek v Polné přijal jméno „Čestmír.“ Vykonány byly před

nedávnem volby jeho; zvoleni jsou: za předsedu pan notář Antonín Schmidt, za místopředsedu pan radní Ludvík Klusáček, za jednatele p. Bohdan Novotný, za sbormistra p. učitel Sequens a do výboru p. ředitel Spinar. Pod tímto ředitelstvím rozkvétá polenský zpěv. spolek s velkým úspěchem, navštěvuje okolní bratrské spolky zpěvácké při svěcení jich praporu a navštíví příští neděli za toutéž příčinou také Počátky. — Zpěv. spolek v Hlinsku přijal jméno „Svantovit“ a předloží tyto dni stanovy své k vyššímu potvrzení. Staroství spolku přijal vel. P. Petr Neděle. — Zpěv. spolek v Lounech přijal jméno „Vladislav.“ — Zpěv. spolek v Kutné Hoře přijal jméno „Tyl.“

Ochotnická divadla a divadelní společnosti.

Nymburští ochotníci divadelní budou provozovat v neděli 10. srpna ve prospěch brzkého dostavení budovy divadelní „Lesní panna“ od J. K. Tyla. — Divadelní společnost paně Krámerova přibyla do Golčova Jeníkova a dává tam při četné návštěvě představení. Provozovaly se „Deborah“, „Bratr honák“ a jiné; též ochotníci provedli několik kusů a sice „Diblíka“, „Doktora Fausta čepička“ atd. — Vysokomýtské ochotníci dávali řízením pana Hofmanna „Diblíka“ a „Doktora Fausta domácí čepičku.“

Z ciziny.

(Dop. pův.) **Z Břetislavi.** (Zpěv. spolek. — P. Vodásek. — Opera. — Mše od Barbieriho. — P. Chalupa a p. Meliš.) Abych aspoň slovu dostal, posílám, ačkoliv pozdě, zase krátkou zprávu ze zdejšího oboru hudebního, moha se chvalitebně o několika vlastencích zmíniti. Zdejší zpěvácký spolek uspořádal v měsíci květnu výlet na Kamzík, dobrou hodinu od města vzdálený kopec, odkudž velmi krásná vyhlídka jest, doprovázen hudbou pluku barona Raminga. Den byl příjemný a vše se ne velmi dobře bavilo; lidstva bylo přes tři tisíce. Více dobrých skladeb od spolku chvalitebně předneseno, vzbudilo veselost a bujarost, při obědě však k mému nemalému překvapení slyším zvuky nám posvátné písně: „Kde domov můj?“ S největší pozorností poslouchám dále a přesvědčím se, že jest to výborně zpracovaná směsice z českých, slovanských a polských písní. Spěchal jsem tedy při bouřlivém potlesku po ukončení k panu kapelníkovi a poznal jsem rázného vlastence. Jest to pan Vodásek, vychovanec pražského konservatoria, který zde velmi chvalitebně působí a ve všeobecné vážnosti stojí. — V červnu zavítala k nám operní společnost z Budína pod ředitelstvím pana Wintra a kapel-

níkem Carlo de Barbieri. Za těch sedm roků mého zde přebývání jsem ještě tak dobrou zpěvohru zde neslyšel. „Ernani“, „Trubadour“, „Nabucco“, „Waffenschmied von Worms“, „Nachtlager in Granada“, „Martha“, „Don Juan“, „Orpheus“ atd. byly provozovány. Perla společnosti této jest barytonista pan Simon a choť jeho — Pražanka rodem — pod jmenem „Romaní“ v hudebním světě proslulá; oba ve zpěvu i ve hře výborní. Pan Borkowski, Polák, jest nevšední umělec, jeho krásný bas a uhlazený přednos mu zajisté skvělou budoucnost dobudou. V Čarostřelci co Kašpar, pak Leporello, v Martě co Plumkett všeobecné pochvaly došel, a sice zasloužené. Slečna Braunerova si dost chvalitebně počíná, má pěkný soprán, musí se ale ještě cvičit, což i nahlíží, pak se z ní znamenitá zpěvačka státi může. Tenorista pan Koloman Schmidt má velmi krásný hlas, kdyby jeho hra se zpěvem souhlasila, mohl by se mezi nejprvnější tenoristy vřadit. Ostatní údové dostojí úlohám, ničím ale nevynikají nadobyčejně. — V hlavním chrámu zdejší dávala se dvakrát mše od kapelníka Carlo de Barbieri, pod jeho vlastním řízením a líbila se velmi. Jest to nedlouhá slavnostní mše, ponejprv v Drážďanech provozována při svatbě knížecí, ku které slavnosti v jedenácti dnech složena byla. Nejzdařilejší a nejoriginálnější je „sanctus“, ačkoliv každá odstávka cos rázného do sebe má. — Zdejší kontrabassista při divadle pan Chalupa, žák pražského konservatoria, dostal se do Peště a na jeho místo dostal se pan Alojs Meliš z Prahy. Těšíme se na rázného vlastence, a co nejdříve delší dopis odešleme.

Dop. pův.) **Z Revalu v Rusi.** (Hofbauer. — Saar. — Vojtěška Hülgerthova.) Asi před šesti lety byl sem povolán pan František Hofbauer, Čech a žák Pražské varhanické školy, by varhanické místo u zdejšího katolického chrámu zaujal. Pan Fr. Hofbauer přijal místo toto a působí zde velmi prospěšně v oboru kostelní hudby. Mladý tento varhaník získal si všeobecnou vážnost a osvědčil se některými menšími vokálními skladbami i co skladatel. Jak se dovídáme, opustí p. Hofbauer město naše a přijme prý varhanické místo v Rize (Riga), kdež ovšem postavení jeho zlepšeno bude. Co se zdejšího divadla dotýče, dávají se zde vždy v zimě opery německé. Kapelnické místo u zdejšího divadla zastává již po dvě leta také Čech pan Louis Saar, žák Alexandra Dreyschocka, kterýž s velkou obezřelostí a precizností orchestr řídil. Jak známo, je p. Saar též co skladatel chvalně znám. Slyšeli jsme zde od něho hudbu k Shakespearově kusu „Zimní báchorka“ jakož i jiné klavírní kusy, z nichžto se zvláště kus pro piano „Hra vlnek“ velmi líbil. Pan Saar odebral se odtud do Rigy, kdež se kapelníkem u tamažšího

divadla stal. Je to podivná věc. Před ním byl v Rize kapelníkem Čech Šrámek a jeho nástupce je také rodák český. Co primadonna u zdejší opery engažována byla Moravanka sl. Vojtěška Hülgerthova, která nás letos opustí, anto nyní engažována jest k divadlu Gdánskému. (Danzig)

Obzor umělecký.

Divadlo. Ve Vídni zemřel dne 3. srp. pan Julius Švenda, odpovědný hlavní spolupracovník výtečného časopisu „Re-censionen“ a professor Vídeňského konservatoria v 39. roku svého stáří a byl dne 6. srpna pochován. J. Švenda osvědčil se mnohými krásnými články co důmyslný spisovatel.

Hudba. Porota Londýnské výstavy přisoudila rakouským továrníkům piana pět medailií a tři chvalné zmínky. Medailliami vyznamenáni jsou pánové: Beregszazy v Pešti, Blümel, Bösendorfer, Ehrbar, Streicher ve Vídni; chvalnou zmínku obdrželi p. Kramer, Pottje a Schneider ve Vídni. Za jiné hudební nástroje v Rakousku obdrželi medaillie: Büttner ve Vídni, za smyčcové, Bock ve Vídni za dechové, náš výtečný V. Červený v Králové Hradci za dechové nástroje; Kiendl ve Vídni za citery, Lemböck ve Vídni za smyčcové nástroje, Müller a syn ve Vídni za struny nu piana; Stowasser a Ziegler ve Vídni za dechové nástroje. — Chvalná zmínka se dostala p. Bohlandovi v Kradlicích za dechové nástroje, Brandlovi v Pešti, Lansmannovi v Linci; Patzeltovi ve Vídni za smyčcové nástroje; Pickovi ve Vídni za tažné harmoniky, Srpkovi ve Vídni a Stöhrůvi v Praze za dechové nástroje. — Meyerbeer zanášá prý se komponováním oratoria, jež pro Anglicko určeno jest.

Malířství. Lessingův obraz „Hus na hranici“ je nyní v Londýně v místnosti „Egyptianhalle“ ku prospěchu nouzi trpících dělníků továrnických v Lancashire vystaven. Obraz tento konal podivuhodné cesty; z Düsseldorfu přišel do Nového Yorku, odtamtud do Manchesteru, kdež jej jistý Agnew koupil, jenž nyní tuto výstavu uspořádal.

Z Prahy.

České divadlo. Jak se samo sebou rozumí, nemůže list za deset dní vycházející obsírné referáty o divadle českém, kteréž týdně třemi představeními zastoupeno jest, podávat, anto by všechny své sloupce toliko divadlu věnovati muselo. Poněchávajíc zevrubné posuzování denním listům, doufáme se zavděčiti obecnstvu tím, když alespoň mu sdělíme, jaký as repertoire za deset dní byl a jaké as novinky neb klassické kusy provedeny byly. Co se repertoiru týče, nevynikal ničím zvláštním. Ve čtvrtek dne 31. lipna dával se

Tylův „Pražský flamender“, v němž p. Daliba bez zvláštního výsledku vystoupil. — V neděli dne 3. srpna provozovala se zastaralá bájka „Marnotratník“ od Raimunda, v němž p. režisér Svoboda (Vojtěch) a p. Šimanovský se vyznačili. — V úterý dne 5. srpna měli jsme slyšeti operu „Nápoj lásky“, avšak pro náhle ochraptění p. Poláka opakovala se veselá hra „Musí na venek“, při nížto jsme si myslili, kdybychom již raděj na venek se dostali: neboť souhra byla matná a toliko p. Kolar ml. (rada Přísný) dodal své úloze úplné platnosti, začož vyvoláním odměněn byl. — Ve čtvrtek dne 7. srpna dočkali jsme se konečně lepšího kusu a lepšího provedení. Dával se totiž „Narcis“, v němž paní Kolárová výborně znázornila markýzku Pompadourovou a p. Kolar až do podrobná provedl úlohu „Narcise“. Chvalné zmínky zasluhuje pí. Pešková, sl. Libická, p. Šimanovský a p. Šamberg. Návštěva nebyla valná.

— Sl. Augusta Kolarova dává se sleč. Marii Prokšovou koncerty v lázních Vartemburských.

— Páni studující Pardubští obdívají budou dne 13. srpna merendu a jak se dovidáme, uspořádají tito statní junáci besedu ku prospěchu nešťastné rodiny, jejíž otec vojínem blíž Pardubic zavražděn byl.

— Pan Lud. Fleischer, druhdy v musikálním obchodu u Šálka obdržel povolení k založení musikálního obchodnictví v Praze. Jak známo obíral se pan Fleischer již dříve vydáváním českých skladeb jmenovitě pro piano a pro zpěv a dobyt si tím důvěru českého obecnstva, které mu svým úcastenstvím základ k jeho samostatnostipoložilo. Jeho nákladem vyšel již v třetím vydání „Čechův sen“ pro piano od Illnera, sbírka čtvero zpěvů „Hlahol“, sbory a písně od Ed. Nápravníka a mnoho jiných zdařilých skladeb.

— Pan Josef Zavrtal, kapelník námořnické hudby v Terstu, přibyl tyto dni do Prahy. Jeho bratr p. V. Zavrtal je nyní kapelníkem italského pluku v Neapoli.

— Náš rodák pan Saar, žák Al. Dreyschocka, jenž kapelnické místo v Revalu zastával, engažován jest co kapelník u Berlínského divadla „Viktoria“.

— Pan P. Popper, cellista a bývalý žák Pražského konservatoria, povolán jest za knížecího Hohenzollernského virtuosa do Löwenburka.

— Zdatný virtuos na fagot p. Crha, jenž ještě před nedávem členem zdejšího divadelního orchestru byl, odebral se na cesty umělecké.

— Výtečný umělec pan Bedřich Smetana uspořádá dne 21. t. m. v Nymburku koncert ve prospěch národního divadla, přiněmžto sl. K. D. a tamnější zpěvácký spouluúčinkovati bude.

— Krajan náš, pan Theodor Bradský, skladatel mnohých písní a opery „Dcera zbrojře“ přibyl tyto dni z Berlína do Prahy a odebral se do svého rodiště Rakovníka. Pan Theodor Bradský složil opět novou operu „Krokodil“, ježto se bez pochyby v Treumannově divadle ve Vídni dávatí bude.

— Pan Ferdinand Laub přibyl před nedávem z Londýna do své vlasti, a bude příští měsíc na pozvání koncertovat v Anglicku a ve Skotsku.

— Slovnítná naše krajanka sl. Tereza Stolzova, kteráž je primadonnou u italské opery v Tiflisu (v Rusi), obdržela u příležitosti svého příjmu od tamnějšího hudbymilovného obecnstva drahocenný dar, totiž: překrásný vavřínový věnec z ryzého zlata. Jen zlato na tomto věci stálo 800 stříb. rublů. Slečna Stolzova je miláčkem Tifliského obecnstva.

— Založme si bibliotéku slovanských skladeb. Má-li naše hudba jiným směrem jíti, než německá, italská, francouzská atd., musí skladatelé naši dokonale znáti hudební literaturu všech Slovanů. Avšak jednotlivý skladatel nemá tak značných prostředků, aby si nejhlavnější díla slovanských skladatelů opatřit mohl. Nezbyvá nám tedy ničehož, než založiti vespolek dotčenou knihovnu. Prostředky, by se taková bibliotéka zaříditi dala, mohly by být as tyto: a) měsíční příspěvky českých hudebníků, b) výnosy abonentních slovanských koncertů, c) rozličné mimořádné příspěvky slavných zpěv. spolků atd. Bibliotéka tato musela by dle našeho mínění obsahovati: národní písně všech Slovanů, umělecké písně slovanské, skladby vokální i instrumentální všech skladatelů v slovanském duchu písících jmenovitě: skladby od Glinky, Varlamova, Verstovského, Kurpinského, Moniuszky, polské písně od Chopina, skladby od Moniuszky, Troszla, Lisinského atd. a konečně slovanské hudební časopisy, jmenovitě 3 ruské a polský „Ruch muzyczny“.

— Rodina Brousilova. Prátelům české umělecké rodiny Brousilovy bude zajisté příjemno dozvědět se, že nejstarší dcera, Antonie, výtečná pianistka, z Anglicka sem přibyla, aby vzala s sebou do Londýna starou svou matku. Rodina tato oplakává sice ztrátu nejstaršího syna Albína, nadějeplného to jinocha, který v nejkrásnějším věku svém smrti v obět padl; za to ale bohatý jeden Angličan, jmenem Etches, přijal Antonii, jižto si choť jeho — sama bezdětná — zvláště oblíbila, za svoji, a tak má hudební tato umělkyně státi se jedenkrátě dědicou milionářovou. Z příčiny této má nyní Antonie Brousilova jmeno Brousil-Etches.